

Пестушко А. В.

викладач

*Відокремленого структурного підрозділу
«Херсонський політехнічний фаховий коледж Державного
університету «Одеська політехніка»*

Коробов А. О.

студент

*Відокремленого структурного підрозділу
«Херсонський політехнічний фаховий коледж Державного
університету «Одеська політехніка»*

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДОЛОГІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ КОМУНІКАТИВНИХ ПРОЦЕСІВ У ПЕРЕКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Серед численних складних проблем, які вивчає сучасне мовознавство, важливе місце займає вивчення лінгвістичних аспектів міжмовної мовленнєвої діяльності, яку називають «перекладом» або «перекладацькою діяльністю». Переклад – це без сумніву древній вид людської діяльності. Як тільки в історії людства утворилися групи людей, мови яких відрізнялися один від одного, з'явилися і «білінгви», які допомагали спілкуванню між «різномовними» колективами.

Комунікація – обмін ідеями, інформацією між двома і більше людьми. Виходячи з цього, можна виділити три основні види комунікації: вербальна або діалог, невербальна або візуальна. Будь-який з видів комунікації можливий між представниками однієї або різних культур і мови. В даному випадку можемо говорити про міжкультурної комунікації, в якій беруть участь люди з різним культурним досвідом [1, с. 28]. Ця комунікація дозволяє спілкуватися людям з різними культурними звичаями, але з іншого боку, може викликати помилкове тлумачення і навіть зірвати комунікацію, так як інтеркультурна комунікація – спілкування і поведінку людей з різним культурним походженням.

Актуальність дослідження обумовлена стійким інтересом до вивчення особливостей процесу перекладу як окремого виду

комунікації, дослідження види мовної компетенції в процесі комунікації, які пов'язані з передачею інформації. Виявляються перешкоди, що виникають при перекладі, а також розкривається процес перекладу як результат і акт комунікації.

Комунікативна теорія перекладу, на відміну від трансформативної і денотативної, передбачає заглиблення в ситуацію спілкування і використання комунікативних одиниць, які, власне, можуть і не нести інформації, але слугують елементами спілкування: напр.: ситуація знайомства в англійському суспільстві. Фраза «*How do you do?*» не має українського еквівалента і є формальною (для ввічливості), в таких випадках перекладач мусить щось вигадувати для передання фрази, бо неперекладене висловлення викличе непорозуміння або здивування, як би це було у випадку буквального перекладу – *«Як ви це робите?»* Наприклад: «*Добрідень.*» [2, с. 49].

Переклад таких мовних одиниць є досить таки складним і вимагає значної мовної компетенції перекладача, яка в основному залежить від його повсякденної спостережливості та лінгвістичного відчуття мовних ситуацій. Мовна картина світу як лінгвістичне поняття формується з народженням дитини і матеріалізує концептуальну картину світу, яка є –поняттєвим каркасом об'єктивної дійсності [1, с. 51]. Системний підхід до мовної картини світу передбачає її членування на такі сегменти: субстрат (компоненти змісту), атрибут, генезис, структура (зв'язки, відношення компонентів)[3, с. 107].

Власне спілкування відбувається за допомогою комунікативних одиниць, які можуть різнитися між собою у відмінних культурах: у різних суспільствах у тих самих ситуаціях може бути прийнято використання специфічних мовленнєвих штампів. Таке розмаїття викликається:

- 1) специфікою мовної картини світу,
 - 2) лінгвістичними особливостями мови,
 - 3) культурологічними причинами (частково традицією)
- [4, с. 73].

Основними факторами, які визначають необхідність використання комунікативної теорії перекладу, є: 1) неможливість застосування трансформативної теорії перекладу, оскільки результат – фраза є буквальною; 2) денотативної тому,

що висловлення, яке потрібно перекласти, є формальним і не має інформаційного навантаження [3, с. 108].

Отже, комунікація як системне явище передбачає її структурний характер. Для розгляду теоретичних питань теорії перекладу особливо важливими є повідомлення, мовленнєвий хід і мовленнєвий акт. Повідомлення являє собою певну інформацію: службу (звертання: напр.: *–Jane!*, *–Hello!* та ін.), власне висловлення, яке повідомляє про щось (напр.: *Listen Jane*)

Список використаних джерел:

1. Каламбет С. В. Методолія наукових досліджень: Навч. посіб. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
2. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень. Тернопіль : Економічна думка, 2005. 124 с.
3. Маганов А. С. Переводческая интуиция и способы ее развития. *Вестник МГУ*, Сер. 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация. 2012. № 2. С. 107 – 111.
4. Папковская П. Я. Методология научных исследований. Минск: Информпресс, 2002. 176 с.

Редчиць Т. В.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов*

Черкаського державного технологічного університету

ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ

Переклад термінологічних одиниць, які мають певні мовні особливості, вживаються у спеціальній сфері наукового спілкування, виробництві, техніці, культурі, мистецтві та інших сферах життя, становить одну з найскладніших перекладацьких проблем, тому володіння навичками перекладу фахових мов обов'язково входить до складу перекладацької компетенції сучасних перекладачів.